

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

5 juli 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de zorgverlening aan patiënten met niet-aangeboren hersenletsel (NAH)

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de financiële ondersteuning van de verenigingen voor slechthorenden en doofgewordenen

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over buitenschoolse kinderopvang

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de regularisatie van de DAC'ers logistieke hulp in de kinderdagverblijven

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 5 juli 2001

WAARNEMEND VOORZITTER : Mevrouw Ria Van Den Heuvel

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.08 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de zorgverlening aan patiënten met niet-aangeboren hersenletsel (NAH)

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Roo tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de zorgverlening aan patiënten met niet-aangeboren hersenletsel (NAH).

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, dankzij een toegenomen welvaart, een uitgebreide gezondheidszorg en een voortdurende medische vooruitgang overleven steeds meer mensen een ernstig ongeval of ziekte. Wel moeten een aantal mensen na een ongeval of ziekte verder door het leven met een hersenletsel.

Cijfermateriaal leert ons dat er in Vlaanderen tussen 81.250 en 149.500 mensen met een niet-aangeboren hersenletsel leven. Ongeveer 10 percent van hen zou aangewezen zijn op langdurige intensieve verzorging. Deze groep neemt voortdurend toe. In Vlaanderen zouden jaarlijks meer dan 1.000 mensen na een verkeersongeval een ernstig hersenletsel oplopen. Dan hebben we het nog niet over de grote groep mensen die een hersenletsel oplopen na een beroerte, een herseninfarct, een tumor of een ziekte. Hoewel in talrijke beleidsplannen personen met een niet-aangeboren hersenletsel als een van de prioritaire doelgroepen voor nieuwe voorzieningen worden beschouwd, zijn nog heel

wat mensen wanhopig op zoek naar geschikte opvang. Bestaande voorzieningen en zorg- en begeleidingsinitiatieven beantwoorden niet altijd aan de noden en verwachtingen van deze doelgroep. Er is meestal geen deskundig personeel beschikbaar om deze mensen op te vangen, te begeleiden of te verzorgen.

Mevrouw de minister, hebt u plannen om een coördinatiecél voor niet-aangeboren hersenletsels in Vlaanderen te richten ? Dat blijkt immers zowat het meest voorkomende verzoek te zijn binnen de sector. Heel wat mensen zijn op zoek naar geschikte opvang, wat niet eenvoudig blijkt te zijn. Onderzoek leert ons ook dat er in Vlaanderen sprake is van een gebrekkig databeheer inzake niet-aangeboren hersenletsels. Zal men initiatieven nemen om een meer accuraat databeheer in te richten ? Een beter databeheer is immers noodzakelijk om het beleid voor deze complexe en gedifferentieerde doelgroep in de toekomst te kunnen voortzetten.

De medische sector, meer bepaald de afdelingen voor neurochirurgie en neurologie, die instaan voor de initiële zorgen voor de populatie met niet-aangeboren hersenletsels, hebben vaak geen enkele kennis van noch voeling met de dienstverlening van het Vlaams Fonds aan personen met een niet-aangeboren hersenletsel. Daardoor blijven veel van die personen verstoken van een aantal noodzakelijke diensten, vooral die personen zonder manifeste motorische beperkingen. Mevrouw de minister, stelt u dit ook vast ? Hoe zult u dit verhelpen ? Kan er tijdens de revalidatiefase al geen aanzet tot verkenning en informatie gebeuren ?

Bij het stimuleren van een betere afstemming tussen de medische wereld en het Vlaams Fonds speelt ook het probleem van de verschillende definities een grote rol. Dit maakt het doorverwijzen naar de gepaste dienstverlening zeer moeilijk. Ook is het voor personen die doorverwijzen niet duidelijke

De Roo

lijk wie wanneer in aanmerking komt voor welke inschrijfbaarheid. Is in het hanteren van de enge definitie van het Vlaams Fonds niet de kostprijs de belemmering? De doelgroep van personen met niet-aangeboren hersenletsels is wat de hulpvraag betreft een verscheiden groep. Zult u terzake de intersectorale samenwerking stimuleren?

– *Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De ervaring leert dat de NAH-populatie zich definieert als een doelgroep die verschilt van de bestaande doelgroepen. Het erkennen van een aparte doelgroep van personen met een niet-aangeboren hersenletsel houdt meer garanties in inzake zorgverlening en creëert vragen en verwachtingen bij de verwante doelgroep van personen met niet-aangeboren doch evolutieve aandoeningen, in het bijzonder bij de omvangrijke groep van de MS-patiënten. Deze groep stelt momenteel voornamelijk belangrijke zorgvragen op het vlak van wonen. Zal er een duidelijke differentiëring plaatsvinden tussen evolutieve en niet-evolutieve hersenletsels? Hoe zal worden voorzien in meer deskundigheid met betrekking tot de problematiek en de precieze zorgvragen van personen met niet-aangeboren hersenletsels? Is het niet wenselijk om ten aanzien van deze doelgroep de personeelsstop te doorbreken, zoals overigens was aangekondigd?

Een volledig netwerk van diensten voor niet-aangeboren hersenletsels is niet alleen onbetaalbaar, maar ook overbodig. Gespecialiseerde diensten voor de NAH-populatie zijn zeker nodig. Ze kunnen richtinggevend zijn inzake de zorg voor personen met niet-aangeboren hersenletsels. De integratie van deze personen binnen diensten die in eerste instantie op een andere populatie gericht zijn, behoort eveneens tot de mogelijkheden. Dit dient bij voorkeur te gebeuren via de oprichting van afzonderlijke NAH-leefgroepen. Zal men voorzien in gespecialiseerde diensten? Wat zal de minister doen om de voorzieningen te ondersteunen in hun heroriëntatie naar de noden van personen met niet-aangeboren hersenletsels?

Personen met niet-aangeboren hersenletsels gaan na de revalidatieperiode vaak terug naar huis. Als dit echter om een of andere reden niet mogelijk is, komen deze mensen niet zelden terecht in rust- en verzorgingstehuizen, ook al hebben ze de leeftijd hiervoor nog lang niet bereikt. Of ze belanden in de psychiatrie, of in voorzieningen voor mensen met een mentale handicap. Zal in bijkomende en

geschikte opvangplaatsen worden voorzien voor personen met niet-aangeboren hersenletsels?

Ten slotte had ik nog een vraag in verband met mijn eigen regio. Kan de minister een overzicht geven van de financiële steun die de Vlaamse Gemeenschap verleent aan instellingen met NAH-patiënten in het arrondissement Gent-Eeklo?

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, ter informatie wil ik de heer De Roo zeggen dat we bij het Vlaams Fonds zijn ontvangen. Daar hebben we het rapport gekregen waaruit u, naar ik vermoed, uw vragen hebt gehaald. Deze vragen liggen alleszins in het verlengde van dit rapport.

De jongste tijd manifesteert de specifieke groep van mensen met een hersenletsel zich binnen de zorgverlening voor personen met een handicap. Deze mensen weten vaak niet waar ze zorg kunnen krijgen en hoe ze kunnen worden opgevangen. Dit rapport werd opgesteld in opdracht van het Vlaams Fonds. Daar zal allicht een concrete reden voor hebben bestaan. Tot welke initiatieven heeft dit rapport geleid binnen het Vlaams Fonds? Zijn terzake werkgroepen opgestart? Wat het databeheer betreft, lijkt het me logisch dat dit zou worden opgenomen in de centrale wachtlijstwerking. Gebeurt dit nu al?

Bij het voorstellen van dit rapport werd gezinspeeld op de mogelijkheid om door persoonsgebonden budgetten soelaas te brengen voor deze problematiek.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, het rapport waar beide vraagstellers naar verwezen werd uitgevoerd in opdracht van het Vlaams Fonds. Het doel was een beter zicht te krijgen op de populatie van personen met een niet-aangeboren hersenletsel, hun aantal en hun concrete noden.

Zoals uit het onderzoek blijkt, is de sector vragende partij voor een coördinatiecel of een referentiecentrum voor niet-aangeboren hersenletsels. Ik denk dat het moeilijk is dat zonder het Riziv te doen, gezien de bijdrage van het Riziv en de revalidatie in de hele problematiek van de niet-aangeboren hersenletsels. Daarom werkt het Vlaams Fonds momenteel verder op twee andere sporen.

Vogels

Enerzijds zijn er de zogenaamde multidisciplinaire teams die actief zijn binnen het Vlaams Fonds, die het verslag maken voor het toegangsticket tot het Vlaams Fonds en die telkens weer verslagen aanpassen als er sprake is van een evolutieve ziekte. Die teams worden momenteel volop hertekend. Een doelstelling daarbij is dat ze meer kwaliteit moeten bieden en zich meer moeten specialiseren. Momenteel gebeurt die specialisatie al in het kader van de persoonlijke assistentiebudgetten. Daar is immers een andere inschaling nodig. Maar we werken ook verder aan specialisatie voor onder meer niet-aangeboren hersenaandoeningen, en aan een aangepaste trajectbegeleiding voor personen met die aandoeningen. Het is alleszins een goed idee om na te gaan of de voorstellen voor een coördinatiefunctie niet kunnen aansluiten bij de meer gespecialiseerde en polyvalente multidisciplinaire teams. Aangezien dit gebaseerd is op wat reeds bestaat, lijkt het me meer haalbaar als we op korte termijn een antwoord willen geven op de allicht terechtere vraag naar coördinatie en informatie.

Een andere mogelijkheid is de samenbundeling van de bestaande kennis over niet-aangeboren hersenaandoeningen. Naar aanleiding van een werkgroep autisme, op initiatief van het Vlaams Fonds, wordt gedacht aan het uitbouwen van een kennisnetwerk. Dat moet de knowhow inzake autisme bij experts, gespecialiseerde centra, verenigingen en dergelijke in kaart brengen. Dit kan eventueel fungeren als aanloop tot een kenniscentrum. Deze voorstellen werden reeds uitgebreid tot de NAH-problematiek. Voor het bundelen van deze kennis zullen de nodige middelen worden vrijgemaakt op de begroting 2001 van het Vlaams Fonds.

Dan was er de vraag over het databeheer. Het voornoemde onderzoek heeft ongetwijfeld een belangrijke bijdrage geleverd aan een beter zicht op de cijfers over de NAH-problematiek in Vlaanderen. Momenteel werkt de studiedienst van het Vlaams Fonds aan het optimaliseren van de bestaande databank. Dit geeft echter slechts een onvolledig en onrechtstreeks beeld van handicaps in het algemeen en niet-aangeboren hersenletsels in het bijzonder. Een vollediger en voor het beleid nuttiger databeheer moet vooral het resultaat zijn van de bestaande projecten die tot doel hebben de Vlaamse databanken te bundelen. Daarin spelen de provinciale wachtlijstwerkingen momenteel een cruciale rol.

Het is ons bekend dat de medische sector in het algemeen onvoldoende kennis heeft van het aanbod

van het Vlaams Fonds en de mogelijkheden in deze gesubsidieerde sector. Momenteel loopt er nog steeds een informatiecampagne die enkele jaren geleden werd opgestart door de medische cel en de informatiecel van het Vlaams Fonds. Deze campagne is gericht op de medische wereld, en dan vooral op huisartsen en laatstejaarsstudenten geneeskunde. Hiertoe werken we samen met de Wetenschappelijke Vereniging van de Vlaamse Huisartsen en de universiteiten. Gespecialiseerde ziekenhuisdiensten en revalidatiecentra worden vooralsnog minder bereikt. Terzake bestaat er een lacune, dat is duidelijk. Dat blijkt ook duidelijk uit individuele reacties en uit informatie ons verstrekt door de verenigingen. Maar al te vaak signaleert men ons gevallen van personen met een niet-aangeboren hersenletsel en hun familie die bij wijze van spreken in een zwart gat vallen na de ziekenhuisopname en de revalidatie. Dit heeft te maken met onvoldoende kennis van de NAH-problematiek. Dit houdt immers veel meer in dan motorische problemen, terwijl de revalidatie zich vaak vooral daarop toespitst. Ook is er onvoldoende kennis van het bestaande aanbod aan bijstand en hulp, en is er een gebrek aan hulp- en opvangmogelijkheden op het vlak van woonbegeleiding, dagbesteding en residentiële voorzieningen. Dit laatste bleek ook uit de eerste rapporten van de centrale wachtlijstwerkingen. De wachtlijsten voor dagbesteding voor patiënten met een niet-aangeboren hersenaandoening zijn duidelijk. We zoeken momenteel uit hoe we, in het verlengde van de reeds lopende informatiecampagnes, ook regelmatig de ziekenhuisdiensten en revalidatiecentra op het bestaan van het Vlaams Fonds kunnen wijzen.

De vraagsteller had het over verschillende definities. Het is me niet volledig duidelijk welke definitie hij precies bedoelt. Als hij de algemene definitie van het Vlaams Fonds van de term 'handicap' bedoelt, dan lijkt deze definitie me zeker niet te eng, ook niet wat de NAH-problematiek betreft. De definitie is niet aandoeningsgebonden. Iedere persoon die in belangrijke mate en langdurig belemmerd is voor zijn of haar sociale integratie door een vermindering van de lichamelijke, mentale, psychische of zintuiglijke mogelijkheden komt daardoor in aanmerking. Bedoelt de vraagsteller de definitie die bij de besprekingen en de studie werd gehanteerd, dan moet men mee in overweging nemen dat het hier goeddeels gaat om een soort werkdefinitie, die aansluit bij de algemene definitie van het Vlaams Fonds en ook rekening houdt met de leeftijdsdiscriminatie, namelijk een handicap opgelopen voor 65 jaar. Deze definitie blijft trouwens dicht bij de oorspronkelijke prioritaire doelgroep van de post-traumatici. Het is na-

Vogels

melijk vooral bij de groep van de traumatische hersenletsels dat een gebrek aan erkenning van de problematiek manifest was en een inhaalbeweging zich opdroeg. Dit betekent vanzelfsprekend niet dat personen met niet-aangeboren hersenletsels door andere oorzaken, zoals een cerebrovasculair accident of een evolutieve ziekte als MS, niet de aanzienlijke aandacht krijgen die ze verdienen.

Zoals uit het antwoord op de vorige vraag blijkt, is het niet de bedoeling een fundamenteel en definitief onderscheid te gaan maken tussen hersenletsels door schedeltrauma en hersenletsels door evolutieve aandoeningen. Soms is de problematiek overigens volkomen vergelijkbaar. Toch moet worden benadrukt dat MS en de problemen veroorzaakt door MS reeds langer bekend en eenduidiger te omschrijven zijn dan de NAH-problematiek. Deze problemen hebben immers een zeer heterogeen karakter. Dat maakt het moeilijk duidelijk te omschrijven welke zorggraad een NAH-patiënt nodig heeft. Het is dus niet onmiddellijk duidelijk voor welke opvang of begeleidingsvorm een personeelsuitbreiding moet worden gegeven.

Het Vlaams Fonds kiest ervoor om eerst normen en subsidietechnieken uit te werken die rekening houden met de zorggraad van de personen met een handicap, en niet met de aandoening. Binnen die aandoening zijn veel zorggraden te onderscheiden. Het meest gehoorde verzoek is het doorbreken van de personeelsstop voor de nursing-afdeling. Dit biedt weliswaar een oplossing voor de NAH-groep, maar laat het probleem van de andere zwaar zorgbehoevende gehandicapten zonder oplossing. Daarom werd de optie genomen om algemene normen te ontwikkelen in functie van de zorggraad en begeleidingsbehoefte van de gehandicapte, en niet zozeer in functie van welbepaalde doelgroepen of opvangvormen. Momenteel worden terzake een aantal studies uitgevoerd.

Dit is een enorme uitdaging. Er is ook de hele kwestie van de zorgindicatie, gebonden aan een omkadering van het personeel, die naar voren komt binnen het Riziv en de zorgverzekering. Momenteel wordt hier hard aan gewerkt in de schoot van het Vlaams Fonds. Dit wordt een zeer boeiend, maar vermoeiend debat, dat ook te maken heeft met vormen van enveloppefinanciering, en minder met dagprijsberekeningen. Hierbij wordt een prijs gehecht aan de zorggraad van een bepaalde persoon. Die oefening wordt momenteel trouwens ook gemaakt in het kader van het persoonlijk assistentiebudget. Eerst zullen dus de specifieke noden

volgens de zorggraad in kaart worden gebracht. Dan kunnen, in functie van die normen, middelen worden toegewezen aan de gespecialiseerde opvang voor personen met een niet-aangeboren hersenletsel.

Het uitbreidingsbeleid zal erop gericht zijn te moeten komen aan de dringende noden van de meest zorgbehoevende personen met een handicap in het algemeen, dus ook aan personen met een niet-aangeboren hersenletsel. In de mate dat het privé-initiatief hierop inspeelt met een aangepast aanbod kunnen de schrijnende toestanden in RVT's en de psychiatrie worden afgebouwd.

Ik wil vragen aan de commissie dat men dit debat ruimer zou bekijken. Als we het hebben over personen met een niet-aangeboren hersenletsel, zeker over slachtoffers van een verkeersongeval of een hersentrauma, dan gaat het vaak over mensen die tot dan toe een normaal leven leiden. Vaak hebben ze een gezin en kinderen. Daar is de familie-situatie totaal anders dan bij een aangeboren hersenaandoening. Vooral de vraag naar mobiliteit speelt daarbij een grote rol. De spreiding van voorzieningen van het Vlaams Fonds voor de zwaardere zorgbehoevende NAH-patiënten is niet overal even opportuun. Het is misschien mogelijk om, mits een aangepaste vorm van opvang, een afdeling in een RVT of in een woon- en zorgcentrum voor bejaarden uit te bouwen voor NAH-patiënten uit de buurt. Die afdeling zou niet geïntegreerd zijn in de RVT-unit, maar zou zich wel in hetzelfde gebouw bevinden. Het is onze bekommernis de mensen in hun eigen buurt te houden zodat contact met familie en vrienden mogelijk blijft.

Ik heb onlangs een aantal voorzieningen bezocht waar NAH-patiënten verblijven. De opvang in dergelijke voorzieningen heeft nog steeds een enorme financiële discriminatie tot gevolg. De NAH-patiënten moeten immers zelf voor alle kosten opdraaien, en die lopen makkelijk op tot 55.000 frank per maand. Voor jonge gezinnen is dit onbetaalbaar. Het Vlaams Fonds zoekt naar een manier om in te spelen op de reële noden zonder telkens weer te moeten vertrekken van volledig nieuwe voorzieningen. Aansluiten bij bestaande woon- en zorgcentra zou een oplossing kunnen vormen. Dat de woon- en zorgcentra door de federale overheid worden gefinancierd en het Vlaams Fonds een Vlaamse bevoegdheid is, maakt de zaak niet eenvoudiger.

Mijnheer De Roo, in de regio Gent-Eeklo wordt voor 89 personen met NAH in opvang voorzien in residentiële en semi-residentiële voorzieningen.

Vogels

Hiervoor wordt per jaar een subsidie van 100 miljoen frank gegeven. Een aantal personen wordt begeleid door ambulante diensten. Ik bezorg u een tabel waaruit blijkt hoeveel NAH-patiënten in elke voorziening zijn opgenomen.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mevrouw de minister, ik dank u voor dit uitgebreide antwoord. De problematiek is moeilijk en complex. Niet alle patiënten zijn gekend en de groep is heel divers. Specifieke zorg en behandeling vormen een nieuw gegeven, maar toch moet de commissie hierover nadenken, samen met het Vlaams Fonds en met uw diensten.

U zegt dat moet worden gezorgd voor de betaalbaarheid van de voorzieningen en dat moet worden nagedacht over vormen van stimuli. Het doet er niet toe of de opvang gebeurt in een gespecialiseerde afdeling in een RVT-gebouw of op een andere plaats, want de overheid moet sowieso een deel van de kosten op zich nemen.

U verwijst twee keer naar het Riziv. Gisteren deed u hetzelfde tijdens de plenaire vergadering. U moet dit trouwens bijna elke week doen. We zetten geen enkele stap vooruit in de richting van de defederalisering van de gezondheidszorg. Nochtans zou die defederalisering de zaken een stukje eenvoudiger kunnen maken.

Ik kom zelden in deze commissie, en ik maak dan ook van de gelegenheid gebruik om de aandacht te vestigen op de bijzonder grote nood aan gespecialiseerd zorgverlenend personeel. Ik heb de dagelijkse personeelsinvulling van twee instellingen kunnen inkijken. Daaruit blijkt hoe weinig personeelsleden beschikbaar zijn, onder meer omwille van loopbaanonderbrekingen en zwangerschapsverloven. In een aantal zorgverlenende instellingen voor gehandicapten of bejaarden wordt de situatie rampzalig. Het is bijna onmogelijk om nog voldoende personeel te vinden. Met name een aantal instellingen voor bejaarden kampt met grote moeilijkheden om de Riziv-normen voor het personeel in te vullen. De gevolgen hiervan mogen niet worden onderschat. Het zou goed zijn hier onderzoek naar te verrichten.

Als, ondanks grote inspanningen, het nodige personeel niet wordt gevonden en de normen bijgevolg niet worden gehaald, zullen de financiële gevolgen onoverzienbaar zijn, zowel voor privé-instellingen als voor overheidsvoorzieningen. De commissie

zou hier aandacht aan moeten besteden. Misschien is overleg met de federale minister van Sociale Zaken aangewezen. Er wordt immers weinig begrip getoond voor instellingen die de normen niet halen, ondanks maandenlang zoeken naar mensen en het afnemen van proeven. Alle afgestudeerden in de verpleegkunde zijn reeds bezet. De toestand wordt heel ernstig. Waarschijnlijk kwam dit probleem hier al dikwijls aan bod.

De voorzitter : Mijnheer De Roo, dat laatste klopt zeker. Het probleem vormt een debat op zich. We hebben het er al meerdere malen over gehad en er werden terzake reeds heel wat initiatieven genomen. De oplossing komt echter niet uit de lucht vallen.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de financiële ondersteuning van de verenigingen voor slechthorenden en doofgewordenen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de financiële ondersteuning van de verenigingen voor slechthorenden en doofgewordenen.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, tijdens de vorige legislatuur hadden we, naar aanleiding van een voorstel van resolutie, de gelegenheid om tijdens een hoorzitting te vernemen wat er leeft in de wereld van doven en slechthorenden. Ik moet toegeven dat het me wat tijd heeft gekost om te ontdekken welke organisaties zich tot welke doelgroepen richten. Er is een groot verschil tussen mensen die doof zijn geboren en mensen die na verloop van jaren slechthorend of doof zijn geworden. De eerste groep kan terecht bij Fevlado, de tweede bij Opdoss.

Ik ben ervan overtuigd dat de groep mensen die slecht horen of die doof worden op latere leeftijd veel groter is dan de groep doven. Men moet de proef maar op de som nemen : iedereen kent wel mensen uit de eigen omgeving die slecht horen. De

Heeren

communicatie met en ondersteuning van die specifieke doelgroep is dan ook van groot belang.

Op vraag van slechthorenden en doofgewordenen hebben diverse verenigingen in het verleden vrijwillig talrijke initiatieven genomen. We kunnen dit natuurlijk enkel toejuichen. De doelgroep wordt echter steeds groter en de vrijwilligers van weleer hebben al een gevorderde leeftijd bereikt. Ze kunnen de inspanning niet langer opbrengen om zich over heel Vlaanderen te verplaatsen. Ook op vrijwillige basis worden allerlei cursussen georganiseerd en wordt gezorgd voor sociale contacten. Blijkbaar hebben die succes, met name de cursussen spraakafzien.

Er zijn echter ook heel wat problemen : bij de opvolging, op het vlak van mankracht en ook op financieel vlak. In het verleden konden de acties met name worden georganiseerd dankzij giften en vrijwilligers. In de toekomst zal dit tot problemen leiden, want de vraag vanuit de groep slechthorenden op latere leeftijd wordt almaar groter.

Het verschil in ondersteuning van beide organisaties is groot. Daarom durf ik het aan om het thema opnieuw aan bod te laten komen. Ter opvolging van de resolutie hebben we al een paar keer de kans gekregen om de verschillende aspecten ervan te bespreken.

Mevrouw de minister, welke mogelijkheid ziet u om de organisaties die actief zijn in de wereld van doven en slechthorenden, financieel te ondersteunen ?

Het onderscheid tussen het departement Welzijn en het departement Cultuur zorgt voor heel wat moeilijkheden. Het voorliggend ontwerp van decreet zou het voor veel organisaties die werken voor een heel kleine doelgroep, heel moeilijk, zometer onmogelijk, maken om zich nog te richten tot het departement Cultuur. Daarom wordt nu aan het departement Welzijn gevraagd om het probleem te erkennen en mankracht ter beschikking te stellen.

Bent u op de hoogte van de problemen ? Denkt u dat een eventuele verschuiving binnen beide organisaties mogelijk is ? Bent u bereid om ze allebei te ondersteunen ? Het gaat immers over het welzijn van ieder mens. Doof worden kan ieder van ons overkomen. Als dat gebeurt, zullen we maar al te blij zijn dat organisaties te velde initiatieven nemen. Het probleem leidt immers maar al te vaak

tot een grote eenzaamheid, niet alleen voor degenen die door doofheid worden getroffen, maar ook voor hun gezin en familie. Het is niet makkelijk om met het probleem om te gaan.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, het complex probleem dat mevrouw Heeren aankaart, is me bekend. Op 24 april had ik op mijn kabinet een gesprek met de beheerders van VZW Onder Ons en met de voorzitter van de VZW Opdoss. De problemen die ze verwoordden, zijn verwant met die van tientallen verenigingen in Vlaanderen die draaien dankzij de inzet van vrijwilligers en die enorm veel betekenen voor diverse subcategorieën van personen met een handicap en hun familie.

De vraag naar structurele financiering voor de werking van die organisaties is erg begrijpelijk. De zaak groeit nu een beetje boven hun hoofd, zeker op het vlak van logistieke en instrumentele ondersteuning van het inhoudelijke vrijwilligerswerk. Omwille van het werken met vrijwilligers is de continuïteit van de werking van al deze verenigingen niet verzekerd.

De dienstverlening van het Vlaams Fonds voorziet niet in een structurele betoelaging van het brede palet van stoornisgebonden verenigingen. Dat zou ook heel moeilijk zijn, precies omdat het palet zo breed is. In het licht van diverse tewerkstellingsprogramma's, de DAC's, en van niet-gereguleerde toelagen, werden wel subsidies ad hoc verleend aan een aantal organisaties. Totnogtoe gebeurde dit niet op basis van een gereguleerde programmatie.

In het begin van de legislatuur heb ik in mijn beleidsnota al aangekondigd oog te willen hebben voor de vrijwilligerswerking en met name voor de ervaringsdeskundigheid waarover de vrijwilligers beschikken. In een eerste jaar werd hiervoor 13,5 miljoen frank vrijgemaakt. Vrij snel werd duidelijk dat dit bedrag te veel zou worden versnipperd, waardoor iedereen wel een graantje meepikt, maar niemand structureel werk kan verrichten. We wilden evenmin dat het geld zou worden verdeeld op basis van de grootte van de organisaties, want dan zou het geld gaan naar sterke organisaties die niet zijn gericht op een soort handicap, zoals KVG en de Vlaamse Federatie. We willen juist verenigingen ondersteunen die beschikken over ervaringsdeskundigheid.

Vogels

Dit alles heeft geleid tot de opening van het Huis voor Gelijke Kansen van Personen met een Handicap in de Koningstraat. Het is vergelijkbaar met het Vrouwenhuis in de Middaglijnstraat. De diverse gebruikers van het Huis vinden er ondersteuning. Ze kunnen er beschikken over een postbus en een kantoor, en kunnen er rekenen op een beetje logistieke steun. Uiteraard is dit onvoldoende om een antwoord te geven op de vele vragen van de organisaties.

Er is nog een tweede mogelijkheid tot ondersteuning. In het uitvoeringsbesluit over het persoonlijk assistentiebudget, het PAB, wordt de ervaringsdeskundigheid van bepaalde gebruikers en hun familie erkend in de vorm van budgethoudersverenigingen. Dergelijke verenigingen kunnen worden opgericht om hun leden bij te staan bij de organisatie van hun persoonlijke assistentie. In dit opstartjaar werden reeds een aantal van die verenigingen erkend. Er wordt in 8 miljoen frank voorzien. Voor elke persoon die met een PAB wordt ondersteund, is er een soort voorafname voor de budgethoudersvereniging. Op die wijze wordt de ervaringsdeskundigheid onrechtstreeks gesteund.

Mevrouw Heeren, uit het gesprek met de vertegenwoordigers van de VZW Onder Ons en van de federatie Opdoss heb ik onthouden dat ze het ten gronde eens zijn met deze visie. U bent er wellicht van op de hoogte dat de federatie Opdoss en de Federatie van Vlaamse Doven en Slechthorenden, Fevlado, al meerdere keren gesprekken met elkaar hebben gevoerd over een algemene overkoepeling. Daardoor zouden alle mensen met een auditieve handicap worden ondersteund. We kunnen zeggen dat ze elkaar tot nu toe niet goed verstaan. Dat is jammer, want op heel korte termijn wordt het dossier over de regularisatie van de DAC'ers ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse regering. Fevlado beschikt al heel lang over 12 betoelagde DAC'ers. Die toelagen zullen worden omgezet in een structurele loonsubsidie in het reguliere circuit van het Vlaams Fonds. Eenmaal de beslissing definitief is, ga ik opnieuw rond de tafel zitten met beide federaties. Het is de bedoeling de definitieve erkenning en toewijzing van DAC'ers te verbinden aan een samenwerking tussen beide federaties. Op die wijze kan structurele ondersteuning worden geboden aan de totale populatie van personen met een auditieve handicap.

Over de krijtlijnen tussen het departement Cultuur en het departement Welzijn inzake het sociaal-cultureel vormingswerk van de activiteiten van ver-

enigingen verwijs ik naar minister Anciaux, want dit valt onder zijn bevoegdheid. In zijn Bouwstennota heeft hij hierover beleidslijnen uiteengezet. Hij heeft ze ook in het breed maatschappelijk overleg ingebracht. Mijn kabinet is betrokken bij deze beleidsontwikkeling en pleegt erover overleg met het kabinet Cultuur. Het maatschappelijke debat is trouwens volop in beweging.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord. Ik ben vooral blij te vernemen dat u bij de regularisatie van de DAC'ers een stok achter de deur houdt waardoor de organisaties wel moeten samenwerken.

Tijdens de voorbereiding van de resolutie in 1996 en 1997 hebben de heer Marc Olivier en ik al deze mensen voor de eerste maal rond de tafel gekregen. We vonden het heel merkwaardig dat ze het niet onder elkaar eens kunnen worden.

Vroeger was de ene organisatie blijkbaar zo alert om projecten in te dienen waardoor ze DAC'ers kregen, terwijl de andere is blijven draaien op vrijwilligerswerk. Het zou bijzonder jammer zijn als de ene organisatie daarvan de vruchten zou plukken bij de regularisatie, maar de andere niet. Beide verrichten heel waardevol werk. Ik juich uw beslissing toe. Ik hoop dat beide organisaties elkaar kunnen vinden in een koepelstructuur en dat van de twaalf DAC'ers tenminste één kan worden ingezet voor de steeds groter wordende groep slechthorenden.

Minister Mieke Vogels : Het aantal doofgeborenen neemt gelukkig almaar af. Dankzij de ALGO-test kan op zeer jonge leeftijd reeds worden gedetecteerd dat een kind slechthorend of doof is. Via allerlei hoogtechnologische middelen kunnen heel wat kinderen nog voor de leeftijd van drie jaar, opnieuw goed horen.

Mevrouw Veerle Heeren : Dat kan inderdaad onder meer dankzij de cognitaire inplanting. Het grote voordeel ervan is dat de kinderen opnieuw deel kunnen uitmaken van de horende wereld. We kunnen dit natuurlijk alleen maar toejuichen. Ik herhaal toch nog eens dat de groep mensen die op latere leeftijd slechthorend of doof wordt, almaar toeneemt. Bovendien overvalt dit mensen op een steeds jongere leeftijd. Ik heb ervaren dat velen onder hen een redevoering niet kunnen volgen en te fier zijn om een hoorapparaat te dragen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over buitenschoolse kinderopvang

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over buitenschoolse kinderopvang.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het is niet de eerste keer dat dit thema aan bod komt. Ik stel deze vraag omdat ik werd verrast door een aantal alarmerende berichten over organisaties die zonder Weerwerkers zitten. Ik heb nog eens opgezocht welke beloftes u hebt gemaakt naar aanleiding van het beleidsplan voor kinderopvang. Ze zijn immers van belang voor een goede tewerkstelling en ten behoeve van het algemeen dossier. De aanbevelingen staan enerzijds in functie van een financiële planning voor de uitbreiding van de sector, maar dienen anderzijds ook voor een administratieve vereenvoudiging, onder meer via het ééndossiersysteem.

Omwille van het opdrogen van de middelen van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten, het FCUD, heeft deze regering in 65 miljoen frank voorzien. Hierdoor was een serieuze incentive mogelijk. Bij de opvolging van het beleidsplan en in een antwoord op een van mijn schriftelijke vragen, wist u te vertellen dat Kind & Gezin al een aantal erkenningen had gedaan en principiële akkoorden had gesloten. Tegelijkertijd werden nog heel wat vragen gesteld, met name omwille van een tekort aan financiële middelen. Bij de opvolging van het beleidsplan meldde u dat tussen juni 2000 en januari 2001, 61 miljoen frank werd ingeschreven voor erkende en principiële akkoorden en dat er toen nog aanvragen ten belope van 24 miljoen frank behandeld moesten worden. U verwachtte dat nog dossiers zouden binnenkomen ten belope van 70 miljoen frank. Daarnaast waren er ook nog een aantal dossiers die wel waren goedgekeurd door Kind & Gezin, maar die niet werden betoelagd door het FCUD.

Sindsdien heb ik nog een actualisering ontvangen van de cijfers van erkenningen na 1 januari. Daaruit blijkt dat 579 plaatsen opnieuw zijn erkend en dat voor 403 plaatsen nieuwe principiële akkoorden zijn gesloten. Bovendien zou Kind & Gezin nog formele aanvragen voor 1.833 plaatsen ontvangen hebben. Er leeft bijgevolg heel wat en de verwachtingen zijn hoog. Een aantal initiatiefnemers diende vroeger geen aanvraag in, omdat er toch geen geld was. Nu heeft Vlaanderen de boodschap begrepen dat een aanvraag indienen belangrijk is.

U hebt een eigen regeling uitgewerkt voor de betoelaging van initiatieven voor buitenschoolse opvang. Vroeger financierde het FCUD mee aan de werkmiddelen en aan de gemeentelijke en regionale coördinatoren. Het personeel dat instond voor de opvang, werd via Weerwerk aangeworven. Het eventuele surplus werd eveneens betaald door het FCUD. De infrastructuur werd ook zelf betaald. U voorziet in een gelijkaardige vorm van financiering, want het forfait dient ook voor de werkkosten, de lokale coördinatoren en de toeslag voor Weerwerkers.

Toch blijft het zo dat de sector Welzijn via Kind & Gezin eerst principieel akkoord moet gaan met een dossier. Met het advies van Kind & Gezin moeten men aankloppen bij de diensten van minister Landuyt om er een Weerwerker te vragen voor kinderopvang. Pas daarna kan het initiatief definitief worden erkend. Het systeem blijft dus uit verschillende stappen bestaan. Er is nog steeds geen sprake van een ééndossiersysteem. Ik vind daarover evenmin iets terug in uw besluit van 23 februari. Ik ging ervan uit dat het niet zo moeilijk kon zijn om op Vlaams niveau te werken met één dossier. Daardoor zou het voor de initiatiefnemers van een project voor buitenschoolse opvang onmiddellijk duidelijk worden op hoeveel middelen en personeelsleden ze kunnen rekenen. Het zou toch veel makkelijker zijn als dit alles in één beweging kan gebeuren.

De vele dossiers met een principieel akkoord blijven liggen. De initiatiefnemers gaan ervan uit dat alles in orde komt, maar krijgen bij de dienst Tewerkstelling het deksel op de neus. Bij die dienst krijgt men immers te horen dat niet geweten is hoeveel geld nog beschikbaar is voor het betoelagen van Weerwerkers en dat er eerst berekeningen moeten worden gemaakt. Er wordt dus een verwachting gecreëerd en mensen worden op een bepaald spoor gezet, maar plots staan ze volledig in de kou. Initiatiefnemers die willen starten in september of tijdens de vakantie, kunnen geen kant meer uit. Minister Landuyt heeft me geantwoord

Becq

dat dit klopt. Ik dacht dat beleid voeren ook vooruitzien was, maar blijkbaar is dit in deze zaak niet het geval.

Een ander element in onze bespreking was het idee om ook scholen of schoolruimtes een rol te laten spelen bij die opvang. Mevrouw de minister, u raakte dit punt herhaaldelijk aan. Ik kom nu tot mijn vragen.

Hoe ziet u die verdere ontwikkeling van de buitenschoolse opvang? Welke financiële planning staat daar tegenover, ook voor de komende jaren? Ik schetste daarnet het kostenplaatje zoals u het ons gaf. We kunnen vragen verwachten voor een waarde van 64 of 70 miljoen frank – al naargelang het antwoord dat ik lees – vanwege initiatieven die niet via het FCUD zijn betoelaagd. Hoe zult u de ongelijke behandeling wegwerken tussen initiatieven die nu worden erkend en initiatieven die destijds niet werden betoelaagd door het FCUD? Krijgen die initiatieven op een of andere wijze voorrang? Worden ze snel of automatisch mee opgenomen in de subsidiëring? Is er terzake in een specifieke regeling voorzien? Toen ik u een schriftelijke vraag stelde over het verschil tussen de betoelaging door het FCUD en die via uw regeling, antwoordde u immers dat er terzake geen interpretatieprobleem meer is, omdat we onze eigen regelgeving hebben. Maar dan kan er nog steeds een discriminatie bestaan voor zij die nu wel middelen krijgen en die vroeger niet kregen, indien ze niet meteen mee kunnen aanschuiven. Welke regeling is er terzake?

Van enige eenheid van dossiers is nog steeds geen sprake. Nochtans is de stap om afspraken te maken op Vlaams niveau toch niet zo moeilijk, dacht ik. De stap kost ook niet meteen meer geld. Waarom is die stap nog niet gezet? Zijn er terzake evoluties te verwachten? Hoe zult u het probleem van de ontoereikende middelen oplossen? Wat is het tijdschema terzake? Wat is uw oplossing voor het tekort aan financiële middelen voor de Weerwerkers? Daaraan gekoppeld rijst de vraag naar de regularisatie van het statuut van de gesco-Weerwerkers, die ook aan de orde is voor minister Landuyt. Minister Landuyt vindt dat dit volwaardige werknemers moeten zijn. Ik vind dat ook, maar dan moet ervoor worden gezorgd, mevrouw de minister, dat deze mensen naar u worden overgeheveld en dat dit mee wordt behandeld in een totaalpakket. Welke oplossing biedt u die initiatieven voor buitenschoolse opvang die staan te trappelen en die wachten op hun Weerwerker, maar die nul op het rekest kregen?

Op het terrein stelt men zich ook vragen over de rol van de regionale coördinatoren. Ze blijven immers een rol spelen, ook in het nu voorliggende plan, maar ik vind er niet meteen veel over terug in de tekst. Steeds meer initiatieven die starten, zoeken naar instanties die hen heel concreet kunnen helpen en begeleiden bij de dossieraanvragen en het indienen van dossiers. Blijven die coördinatoren ook in de toekomst gesubsidieerd? Welke rol ziet u nog weggelegd voor hen?

Wat is de rol van scholen en schoolgebouwen in die buitenschoolse opvang? In welke mate wordt aan de financiering van infrastructuur gedacht, zowel voor initiatieven in bestaande schoolgebouwen als voor vroegere initiatieven die niet in schoolgebouwen mochten worden ondergebracht? U zegt wel regelmatig dat er een kwaliteitslabel voor scholen komt, maar staat daar ook iets tegenover, of krijgen ze gewoon een stempeltje? Anders is er niet veel verschil met de bestaande regeling, die ook al de mogelijkheid bood in scholen te werken indien dat expliciet werd gemotiveerd in het advies van het overleg.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, geachte leden, ik blijf stellen dat het belangrijk is dat met de verschillende initiatieven van buitenschoolse kinderopvang rekening wordt gehouden bij het beleid. Dan heb ik het over de diensten voor opvanggezinnen en kinderdagverblijven, de particuliere opvanggezinnen, de particuliere opvanginstellingen, het onderwijs, het jeugdwerk en de specifieke initiatieven voor buitenschoolse opvang.

Momenteel werken al die voorzieningen het beste samen op het lokale niveau, omdat daar geen sprake is van de complexe financieringsstromen en bevoegdheden die er wel zijn op het Vlaamse en het federale niveau. We hebben dan ook steeds gezegd dat we het lokale overleg zouden aanmoedigen en verder uitbreiden, en op die manier modellen zouden trachten te vinden voor een hedendaagse buitenschoolse kinderopvang die de grenzen tussen al deze diverse kleinere sectoren overschrijdt. Om die dynamiek een impuls te geven werd er een prijs uitgereikt van 750.000 frank. Dat stond trouwens in ons plan. Onlangs ontvingen drie gemeenten die prijs om hen te steunen in de vooruitstrevende manier waarop ze hun buitenschoolse opvang organiseren. Die drie gemeenten werden geselecteerd door een jury waarin de VVSG zetelde, met de kinderrechtcommissaris als voorzitter. Onder meer de VVSG heeft er zich toe verbonden de drie laureaten aan bod te laten komen in haar blad, zodat

Vogels

hun goede ideeën kunnen worden verspreid bij andere lokale overlegstructuren.

Dit principe van samenwerking tussen alle partners die bezig zijn met buitenschoolse opvang is erg belangrijk. Uit een recente gebruikersenquête van het HIVA blijkt immers nogmaals dat slechts ongeveer 5 percent van de kinderen tussen 3 en 12 jaar gebruik kan maken van een echt georganiseerd initiatief voor buitenschoolse opvang. 95 percent wordt dus nog steeds opgevangen op een andere manier.

Als ik ten overstaan van deze twee uitgangspunten een financiële planning plaats, zijn verschillende geldstromen relevant, aangezien de verschillende opvangvormen een rol spelen ten overstaan van de buitenschoolse kinderopvang. Wie spreekt over buitenschoolse kinderopvang kan zich dus natuurlijk niet beperken tot de middelen die naar de Initiatieven voor Buitenschoolse Kinderopvang gaan. In het verleden financierde Welzijn die IBO's niet. Dat gebeurde via Arbeid en Tewerkstelling, in de vorm van de Weerwerk-gesco's, en via het FCUD met betrekking tot de loonaanpassingen en de werkmiddelen. Het opdrogen van de FCUD-bron leidde er toe dat we zelf 65 miljoen frank hebben gereserveerd. Op dit ogenblik houdt Kind & Gezin de halfjaarlijkse evaluatie van het plan voor kinderopvang, en gaat het na hoe het zit met de financieringsstromen. Hoogstwaarschijnlijk zullen we bijkomend 30 tot 40 miljoen frank kunnen vrijmaken, bovenop het bedrag van 60 miljoen frank, om toch nog een aantal bijkomende IBO's te erkennen en te financieren. Dit gebeurt los van de financiering van de Weerwerk-gesco's.

We hebben dit bedrag kunnen vrijmaken, maar niet omdat het elders slechter gaat. Als men voor het hele jaar in een bedrag voorziet voor een gesubsidieerde voorziening, duurt het nog een tijd voor alle erkenningen rond zijn, dus moet men die voorziening maar drie maanden van dat jaar betalen. Men kan dus wel wat met middelen schuiven voor dossiers die afgerond zijn in het kader van de IBO's. Maar die beslissingen zullen pas definitief kunnen worden bekrachtigd wanneer we zicht hebben op de begroting 2002. Dat zei ik vorige maal reeds. Anders lopen we het gevaar in 2002 geen geld meer te hebben voor initiatieven die we nu goedkeuren.

Dan is er de ongelijkheid inzake behandeling tussen initiatieven die nu worden erkend en initiatieven die destijds werden afgewezen door het

FCUD. Ik zei u reeds dat die initiatieven, wanneer ze nog actief zijn, hun dossier en aanvraag nu opnieuw kunnen indienen. Het is echter niet de bedoeling om een voorkeursbehandeling te geven aan projecten die ooit al eens de revue zijn gepasseerd. We willen komen tot een totaalaanpak.

Als de initiatieven die nu al bestaan zonder ondersteuning zich allemaal aanbieden om de bijkomende middelen aan subsidiëring te krijgen, dan is er sprake van een situatie analoog aan die van de particuliere opvanginitiatieven die nu hun aanvraag tot erkenning als kinderdagverblijf indienen. We willen in de eerste plaats het bestaande aanbod inzake kinderopvang uitbreiden.

Het FCUD is een onverwachte kost, die we niet hadden voorzien in ons oorspronkelijke plan. Ik verwijs ook naar het statuut van de onthaalouder, dat ons extra geld zal kosten zonder bijkomende plaatsen te garanderen. Tegenover dit parlement heb ik me verbonden tot het creëren van 10.000 plaatsen extra. Ik wil die belofte nakomen. We moeten dus uitzoeken hoe we met de beschikbare middelen moeten omspringen. Ook al krijgen we meer geld, we moeten in eerste instantie zoveel mogelijk wachtlijsten wegwerken en zoveel mogelijk vragen beantwoorden van mensen die momenteel helemaal geen kinderopvang hebben.

Er was een vraag over de eenheid van dossiers. Het centraliseren van zowel de geldstromen als de administratieve behandeling van een dossier in één loket stuit momenteel op het versnipperde optreden van respectievelijk Kind & Gezin, Tewerkstelling en het FCUD. Er bestaat terzake wel een protocol tussen de ministers van Welzijn en Tewerkstelling, dat trouwens dateert van de vorige zittingsperiode. Dit protocol stroomlijnt de dossierbehandeling op Vlaams niveau. Zo worden er wederzijds adviezen doorgegeven en dergelijke. Dat verloopt vrij vlot. Het probleem met het FCUD is ingewikkelder. Dat weet u. Deze zaak zal weliswaar haar beslag krijgen, maar heeft blijkbaar tijd nodig.

Recentelijk nog ontving ik een advies van de SERV over de nota die ik hen had overgemaakt na één jaar werken met het beleidsplan. Daarin blijkt ook de SERV vragende partij te zijn voor een aanpak van het FCUD waarbij de gemeenschappen mee sturend optreden. De facto distantiëren ze zich enigszins van de individualisering van die hele FCUD-betoelaging. Dit zal dus worden aangepakt. Ik heb dit zelf niet helemaal in de hand. Ik kan alleen maar via allerlei kanalen, zoals SERV-adviezen, trachten de druk op de ketel wat te verhogen.

Vogels

De voorbije weken werd ik onaangenaam verrast door de mededeling dat de beslissingen over het toekennen van Weerwerkers werden bevroren. Mevrouw Becq, ik ben het met u eens wanneer u stelt dat beleid maken vooruitzien is. Men had dit ten minste sneller moeten signaleren. Ik heb bij de minister van Werkgelegenheid aangedrongen op het deblokken van het dossier. Er wordt momenteel gewerkt aan een oplossing. Ook daar is het wat te eenvoudig om te stellen dat men die gesco's moet regulariseren. Dat vergt een principiële beslissing, die er zeker nog niet is. Daar kunnen we niet op wachten. Ook zou dit andermaal onze begroting zwaar belasten. Het zou alweer neerkomen op het opeisen van meer middelen voor wat momenteel al bestaat en niet voor het creëren van bijkomende plaatsen.

De regionale coördinatoren worden gesubsidieerd door het FCUD. Dat fonds koppelt daar weinig of geen beleidsvisie aan. Ik stel vandaag vast dat in de diverse Vlaamse regio's de regionale coördinatie zowel kwantitatief als inhoudelijk totaal anders is uitgebouwd. Ik ben vragende partij voor twee elementen. Ten eerste vind ik dat die coördinatie moet blijven bestaan. Dit is niet evident wanneer het FCUD zou kiezen voor het individualiseren van de betoelaging. Ten tweede moet worden gewerkt aan een meer uniform kader voor die regionale coördinatie, zodat de coördinatoren een soort regionale agenten worden in de ondersteuning en de uitbouw, die een scharnierfunctie vervullen tussen de regio en het Vlaamse beleidsniveau.

Over de rol van scholen en schoolgebouwen vindt er overleg plaats. Dit verloopt goed, maar een en ander heeft inderdaad te maken met het al dan niet vrijmaken van middelen bij Onderwijs en Welzijn voor die buitenschoolse opvang in de scholen. Buitenschoolse opvang in scholen moet kunnen, tenminste als ze beantwoorden aan de erkenningsvoorwaarden voor IBO's en als het lokale overleg doordacht kan motiveren dat een rechtstreekse betrokkenheid van scholen en schoolgebouwen aangewezen is bij een IBO. Dit is geen nieuwe situatie. Dit is altijd zo geweest in Vlaanderen. Vaak werd dit echter vernietigd als het het FCUD-niveau bereikte. Wat dat betreft maken we zeker geen nieuw beleid.

Wat de infrastructuur betreft, herhaal ik dat ik momenteel geen mogelijkheden zie. Ik wil dan ook geen valse hoop creëren inzake het openstellen van het VIPA voor de financiering van buitenschoolse opvang. Ik wees reeds herhaaldelijk op het absurde

van de aparte financiering van gebouwen voor opvang op woensdagnamiddag, tijdens schoolvakanties en voor voor- en naschoolse opvang, terwijl er net op die vakantiemomenten gebouwen leeg staan. Het hoeven niet altijd schoolgebouwen te zijn. We moeten met de lokale partners zoeken naar een veel creatievere oplossing. We mogen niet altijd de gemakkelijke weg kiezen, waarbij het VIPA als melkkoe wordt beschouwd en leeggemolken. Het VIPA krijgt vele vragen. Het zou een uiting van slecht beleid zijn om nu de indruk te wekken dat er in de toekomst een mogelijkheid is dat het VIPA deze buitenschoolse opvanginitiatieven zou financieren.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. U biedt helaas niet altijd een oplossing. U geeft wel wat perspectieven. Kind & Gezin zou nog over middelen beschikken afkomstig van initiatieven die geen volledig rendement hebben behaald. Men zal echter blijven stuiten op het essentiële probleem van de Weerwerkers als initiatieven een erkenning kunnen krijgen, maar geen personeel. Vooral op dat punt moet er snel een oplossing komen. De éénlokbehandeling had een en ander kunnen verhelpen of meer duidelijkheid kunnen geven. Overleg en onderhandelingen op Vlaams niveau terzake hadden mogelijk moeten zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de regularisatie van de DAC'ers logistieke hulp in de kinderdagverblijven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de regularisatie van de DAC'ers logistieke hulp in de kinderdagverblijven.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, de regularisatie van de DAC'ers in de kinderdagverblijven blijft voor onrust zorgen en dreigt een vermindering van de tewerkstelling te veroorzaken.

Merckx-Van Goey

We hebben dit uitgebreid besproken tijdens de besprekingen naar aanleiding van de begrotingscontrole. Toen ging de aandacht vooral naar het macroniveau. We hebben ook problemen aangekaart die bestonden op het microniveau. Van oplossingen zien we echter niet veel.

Ik wil mijn vraag heel specifiek toespitsen op de DAC'ers logistieke hulp, die toen niet expliciet aan bod kwamen. Ze hebben nochtans ontegensprekelijk een impact op de kwaliteit van de kinderdagopvang, want dit mag dan wel een belangrijke vorm van tewerkstelling zijn, uiteindelijk gaat het over het garanderen van deze kwaliteit.

Mevrouw de minister, de regering blijft stellen dat de DAC'ers op hun standplaats mogen blijven. Ik vrees echter dat daar in de praktijk weinig van terecht zal komen. Een rondvraag in mijn eigen regio leert me dat dit in alle kinderdagverblijven zal leiden tot een stijging van de werkdruk. Dat staat diametraal tegenover de belofte van werkdrukverlaging. Ook lijkt dit zeer binnenkort te zullen leiden tot minder tewerkstelling van deze logistieke helpers. Iedereen zegt me dat die daling heel specifiek zal wegen op de kwaliteit van de dienstverlening voor de kinderen.

Mevrouw de minister, u voorziet in een betere omkadering voor de kinderverzorgsters. Voor de logistieke helpers is het vrijwel onmogelijk om via die betere omkadering aan de bak te komen. Mijn contacten met diverse kinderdagverblijven leren me dat het hier meestal gaat over poets- en keukenhulpen. Vaak gaat het over mensen die iets ouder zijn, die destijds als werkloze moeilijk te plaatsen waren, maar die het door hun dienstverlening mogelijk maken dat het overige personeel zich helemaal kan wijden aan de opvang en de zorg voor jonge kinderen.

Er heerst dus onrust bij de logistieke helpers, maar ook bij de kinderverzorgsters : zij weten dat het verdwijnen van de hulpen ertoe leidt dat ze voortaan eenvoudige taken als koken, poetsen wassen en strijken onderling zullen moeten verdelen. Hebt u een zicht op het aantal logistieke helpers die concreet tewerkgesteld zijn in de kinderdagverblijven en wiens betrekking onder druk komt te staan ? Hoe zult u het dreigende ontslag van deze logistieke helpers in kinderdagverblijven voorkomen ? Welke mogelijkheden zijn er om, eventueel via een uitdovend scenario, deze krachten financieel te ondersteunen ?

Ik wil specifiek één kinderdagverblijf belichten dat Kind & Gezin telkens aanhaalt als een voorbeeldproject. Het gaat om een vrij recent gebouw. De bouwplannen werden als een model beschouwd. Men werkt er met kleine groepen : de infrastructuur en de inrichting maken het materieel onmogelijk om twee groepen samen te zetten en zo een kinderverzorgster vrij te maken voor de andere taken. De nieuwbouw is groter dan het vroegere oude, maar compacte gebouw. Men beschikt over een tuin en een parking, wat natuurlijk goed is voor de kinderen. Alleen al voor het onderhoud heeft men voltijds iemand nodig. Deze mensen zeggen me dat, indien ze hadden geweten dat ze hun DAC'ers zouden verliezen, ze totaal anders hadden gebouwd. Ze hadden gebouwd in functie van grote groepen, met twee kinderverzorgsters, waarbij iemand zich kan vrijmaken voor het uitvoeren van logistieke taken. Ik verontschuldig me voor het feit dat ik inga op dit detail, maar toch is dit van wezenlijk belang voor dit kinderdagverblijf.

Mevrouw de minister, wat gaat u doen om dit probleem op te lossen ? Een halftijdse kracht zal in de toekomst niet volstaan om te koken en de onderhoudstaken te doen. Zullen de kinderverzorgsters dit opnieuw moeten doen ? Ik vrees dat dit ten koste van de kwaliteit zal gaan. Nochtans willen we het kwaliteitsdecreet zeker specifiek doen toepassen op de kinderdagverblijven. Dit lijkt me een moeilijke boodschap, zeker voor de inrichters. Binnenkort zal men de ouderbijdrage gevoelig moeten optrekken, terwijl men de ouders-klienten moet vertellen dat er in de kinderdagverblijven voortaan met minder personeel zal zijn. Hoe valt dit te rijmen ?

De voorzitter : Over de vraag hoe het nu verder moet met die regularisatie hebben we reeds herhaaldelijk gesproken, zowel bij de begroting als bij de evaluatie van de blauwdruk. Toen werden er reeds een paar vragen over gesteld.

We hebben ook nagekeken of deze vraag de vorige niet overlapt. Het is wellicht niet slecht om de verschillende punten uit elkaar te houden. De regularisatie bestaat immers uit verschillende kleine stappen. Niet enkel de kinderverzorgsters zijn DAC'ers, er zijn ook heel laaggeschoolde mensen bij die instaan voor de logistieke hulp in de keukens, in de tuin, voor het onderhoud, of voor het opknappen van klusjes. De vorige keren hebben we ons afgevraagd wat er zou gebeuren met de kinderverzorgsters. De minister heeft steeds geantwoord dat zij zullen worden geregulariseerd en op vijf jaar tijd zullen voldoen aan de norm, die van 7 op 6,5 werd gebracht.

Voorzitter

Mevrouw de minister, ik wil het nog even hebben over die norm. Bij het doornemen van de verslagen merkte ik dat u hebt gezegd dat deze nieuwe norm ook voor de kleine kinderdagverblijven onmiddellijk zou leiden tot een verhoging van 1 tot 2 kinderverzorgsters. Dat klopt echter niet. Een kinderdagverblijf met 35 kinderen heeft volgens de norm van 1 kinderverzorgster per 7 kinderen, recht op 5 kinderverzorgsters. Als we 35 delen door de nieuwe norm van 6,5, dan komen we uit op 5,12. Het dagverblijf blijft bijgevolg werken met vijf kinderverzorgsters.

Zelfs in een groot kinderdagverblijf met 35 plaatsen, komt er volgens mijn berekeningen geen kinderverzorgster bij. Het enige wat ze erbij krijgen zijn een paar cijfers na de komma. U hebt nochtans gezegd dat alle kinderdagverblijven er één of twee kinderverzorgsters bij zullen krijgen, maar dat klopt dus niet.

Naast de regularisatie van de kinderverzorgsters, is er dus ook de regularisatie van de logistieke hulpverleners. Binnen die groep mensen wordt een onderscheid gemaakt tussen logistieke hulpverleners die instaan voor de keuken en het onderhoud, en die voor de tuin en klusjes. De laatste groep is uitdovend op naam, de eerste op termijn. Ik weet niet of de termijn dezelfde is als voor de kinderverzorgsters. Iedereen richt zich naar het voorbeeld van de kinderverzorgsters waarbij de uitdovingstermijn op vijf jaar is vastgelegd. De zaak wordt er niet makkelijker op als de DAC'ers die instaan voor de logistieke hulp, in twee categorieën worden ingedeeld.

De kinderverzorgsters en de logistieke hulpverleners voor keuken en onderhoud zouden dus min of meer hetzelfde scenario volgen. Het grote verschil tussen beide is echter dat de kinderverzorgsters onder de nieuwe norm vallen, maar de logistieke hulpverleners bijna niet. De tweede groep bestaat vooral uit laaggeschoolde mannen of zeer laaggeschoolde vrouwen die werden opgewaardeerd in hun job. Die mensen zullen nooit kunnen werken als kinderverzorger of -verzorgster en kunnen bijgevolg niet genieten van de nieuwe norm voor kinderverzorgster. De logistieke hulpverleners blijven dus een aparte rol spelen in de regularisatie van de DAC'ers. Het is een moeilijk te ontrafelen kluwen.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, ik zou op hetzelfde punt willen vertrekken als de vo-

rige keer, want ik heb de indruk dat er een steeds vreemder verhaal wordt verteld. Mevrouw Becq pleitte daarnet voor de gelijke behandeling van twee soorten erkende IBO's. Ze stelde dat er geen onderscheid mag worden gemaakt tussen de voorzieningen. Welnu, het DAC-systeem is volledig gebaseerd op een ongelijke behandeling tussen voorzieningen. Het gaat over mensen met een statuut waarmee ze niet eens pensioenrechten kunnen opbouwen. We mogen dit vooral niet uit het oog verliezen.

In de door Kind & Gezin erkende en gesubsidieerde kinderdagverblijven zijn 104,5 voltijdse equivalenten actief als kinderbegeleider. Ze werken in zestig kinderdagverblijven. Dat wil zeggen dat ongeveer één op vijf kinderdagverblijven nu over een kinderverzorgster met DAC-statuuat beschikt. Er zijn 86 voltijds equivalenten logistieke medewerkers. Zij werken in vijftig kinderdagverblijven. Dat wil zeggen dat er slechts één op zes kinderdagverblijven gebruik kan maken van logistieke helpers met DAC-statuuat.

Mevrouw Merckx, uw opmerking dat de kinderverzorgsters nu opnieuw zelf zullen moeten koken en poetsen, slaat bijgevolg enkel op de kinderverzorgsters van één op zes kinderdagverblijven. In de overige vijf op zes kinderdagverblijven erkend door Kind & Gezin, zijn het de kinderverzorgsters die koken en poetsen. Enkel de luxepaardjes doen dit niet.

De poging om alle kinderdagverblijven op een gelijke manier te laten genieten van de instroom van de geregulariseerde werkkrachten, zal de overheid trouwens 150 miljoen frank extra kosten. Het systeem is gebaseerd op de wijziging van de norm van één kinderverzorgster per 7 kinderen, in één kinderverzorgster per 6,5 kinderen.

We moeten de zaken niet omdraaien. Tot nu toe lag de norm vast op één kinderverzorgster per zeven kinderen. Die norm had evengoed onveranderd kunnen blijven. De enige uitzonderingen werden gevormd door een paar luxepaardjes. Een aantal instellingen had in het verleden immers het geluk om een paar DAC'ers te krijgen. Enkel daar lag de norm op één op vier of vijf. Het is de bedoeling om de ongelijkheid tussen de kinderdagverblijven weg te werken. Daarom leggen we 150 miljoen frank extra op tafel voor het tewerkstellingspakket. We zullen ervoor zorgen dat alle kinderdagverblijven in Vlaanderen daar beter van worden, zowel op het vlak van de extra ondersteuning van de kinderverzorging als op het vlak van de logistieke hulp.

Vogels

Op het vlak van de logistiek is een halftijdse regulariseerde DAC'er voorzien voor KDV tot 99 plaatsen. Dat is inderdaad relatief weinig. (*Opmerkingen van mevrouw Trees Merckx-Van Goey*)

Mevrouw Merckx, op dit ogenblik werken vijf op zes kinderdagverblijven zonder DAC'er ! Met de herverdeling proberen we de onrechtvaardigheid weg te werken. Ik herhaal dat we 150 miljoen frank extra op tafel leggen. We doen ons best om de mensen een volwaardig statuut en pensioenrechten te geven.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Dient het bedrag van 150 miljoen frank voor de kinderverzorgsters en voor de logistieke hulpverleners of enkel voor de logistieke hulpverleners ?

Minister Mieke Vogels : Het geld dient voor de gelijkschakeling van alle DAC'ers.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Hoeveel ervan zal worden besteed aan de logistieke hulpverleners ?

Minister Mieke Vogels : Dat weet ik niet uit het hoofd.

Het is de bedoeling dat de norm van één kinderverzorgster per 6,5 kinderen en de norm voor de logistieke functies wordt gehaald tegen 1 januari 2005. In 2003 wordt de logistieke functie in de reglementering ingeschreven. Ik benadruk dat dit totnogtoe niet het geval was. De instellingen die op die datum niet beantwoorden aan de norm, zullen uiterlijk tot 1 januari 2005 worden gefinancierd voor het aantal DAC'ers waarover ze beschikten op het ogenblik van het afsluiten van het Vlaams interprofessioneel akkoord.

Het klopt dat de inbedding in de norm wellicht haalbaar is voor de kinderverzorgsters, want er is een lange overgangperiode. Voor de logistieke hulpverleners ligt de zaak wat moeilijker. Daarom werd aan Kind & Gezin gevraagd om de regularisatie van zeer nabij te volgen en te begeleiden op basis van elk individueel dossier. Daarbij moet rekening worden gehouden met de leeftijd van het personeelslid, de uitwijkmogelijkheid naar andere kinderdagverblijven en de mogelijkheid tot samenwerkingsverbanden. Het is immers geenszins de bedoeling dat de DAC-regularisatie negatieve gevolgen heeft voor de individuele betrokkenen. We proberen om al hun problemen echt op te lossen. Ik wijs er nogmaals op dat de DAC'ers sinds 1 ja-

nuari eindelijk beschikken over een volwaardig statuut en pensioenrechten.

De regularisatie van de DAC'ers werd beleidsmatig aangegrepen om een structurele verbetering aan te brengen binnen de sector. Daartoe werd bijkomend regularisatiegeld vrijgemaakt. Er werd rekening gehouden met de noden van de individuele voorzieningen via de installatie van de lange overgangperiode. Bovendien is er een individuele begeleiding waarbij rekening wordt gehouden met de bijzonderheid van elk kinderdagverblijf en elke DAC'er. Het is desondanks niet uitgesloten dat er zich over vier of vijf jaar nog een individueel probleem stelt. Een algemene regel kan niet sluitend worden gemaakt voor elk individu.

Er is zeker geen reden tot algemene ongerustheid. Ik wijs erop dat Kind & Gezin onlangs in elke provincie een informatievergadering heeft ingericht voor alle kinderdagverblijven en voor de diensten van opvangverblijven. Daar werd nogmaals duidelijk uitgelegd hoe de DAC-regeling ineen zit. We hebben de indruk dat de ongerustheid waarop steeds opnieuw wordt gewezen, voor een groot deel is verdwenen. Ik herhaal nog eens dat het doel van de regularisatie de gelijkheid tussen alle instellingen is. Het was onmogelijk om alle voorzieningen op te trekken tot het niveau van de paar voorzieningen die in het verleden per toeval de meeste DAC'ers kregen toegewezen. Deze zaak werd bovendien heel grondig uitgepraat met de sociale partners. We mogen niet vergeten dat we al tien of twaalf jaar lang grote voorstanders zijn van een regularisatieprocedure.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw de minister, ik zal blijven protesteren tegen het feit dat u werknemers en logistieke hulpverleners van een kinderdagverblijf dat DAC'ers tewerkstelt, de luxepaarden van de kinderdagopvang noemt. Tijdens de laatste budgetcontrole heeft men gesteld dat er de jongste jaren geen DAC'ers meer werden toegewezen. Het gaat dus over vooruitstrevende kinderdagverblijven die zich geroepen voelden om de DAC'ers op te nemen. De DAC'ers hebben daardoor hun zin in arbeid en inzet voor de gemeenschap teruggevonden. De kinderdagverblijven hebben die mensen daartoe de kans gegeven. Ik protesteer dan ook met klem tegen het feit dat u hen luxepaarden noemt.

U stelt dat de logistieke functie vanaf 2003 in de regelgeving zal worden ingeschreven. Ik zal blijven zeggen dat een verhoging met 0,5 personeelsequi-

Merckx-Van Goey

valent veel te weinig is. Ik gaf u daarnet een voorbeeld van een kinderdagverblijf met een tuin. Voor de kinderen is het heel goed dat er een tuin is. Elk kinderdagverblijf zou er één moeten hebben. We mogen echter niet vergeten dat een tuin moet worden onderhouden. Bovendien is er veel werk in de keuken en voor het algemeen onderhoud. De norm van 7 op 6,5 kinderen brengen is onvoldoende.

U beweert dat de DAC'ers individueel zullen worden begeleid. Ik hoop dat daarbij extra aandacht

zal worden besteed aan de logistieke hulpverleners. Gelet op hun leeftijd, kunt u wellicht opteren voor een uitdoofscenario op naam. Het gaat over oudere mensen die weinig of geen kansen hebben op de arbeidsmarkt. Met dit soort toezegging zou de rust kunnen terugkeren en kan iedereen zich weer volledig toeleggen op het verzorgen van kinderen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.46 uur.*
